

1

गुण-60

Q.P. CODE - 33374

वेळ - 3 तास

- सूचना - 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
 2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहे.

2. महसुली प्रशासनाची रचना आणि उद्देशा सांगता. - 98 गुण
 रचना - 10 गुण + उद्देशा 10 गुण

रचना - महसूल मंत्री - महसूल विभाग आयुक्त - जिल्हाधिकारी -
 उपविभागीय अधिकारी - तहसिलदार/नामवत तहसिलदार -
 मंडळ अधिकारी/मंडळ निरीक्षक (रते व मजरे) - मजारी -
 कोतवाल

उद्देश - 1) खोत मजरीचे रेकॉर्ड ठेवणे 2) हद्दनिश्चिती करणे 3) शेतती
 सुवस्था - 4) शासनाच्या वतीने कार्य 5) निव्वडूला येणे
 6) आपतकाळीन कार्य 7) शासनाच्या पाठीचा पणा म्हणून कार्य

किसा

ग्रामपंचायतीची रचना व कार्य याची व्याख्या - 98 गुण
 रचना - 10 मार्क + कार्य 10 मार्क

1) लोकसेवक निदेश संस्था 2) लोकनियुक्त संस्थेचे
 व संस्था (लोकसेवक निदेश) 3) सरकार नियुक्त ग्रामसेवक
 4) विविध समिती

कार्य - 1) ग्रामीण विकास 2) पशुवैद्यकीय 3) मत्स्यबोग 4) वनीकरण
 5) सहाय्य विकास 6) शैक्षणिक विकास 7) सार्वजनिक आरोग्य
 8) सार्वजनिक वाहतूक 9) दिवाळी 10) जमीन मालकी 11) विकासकेंद्र
 12) कडवतुळी 13) ग्राम स्वच्छता 14) किर्याचे पाणी पुरवठा इ.

2. खोत मजरीचे प्रकार व त्याच्या समस्या सांगता. - 98 गुण
 प्रकार - 10 गुण + समस्या 10 गुण

प्रकार - 1) हंगामी खोतमजरी 2) कायम खोतमजरी 3) सामूहिक
 समस्या - 1) लोकसेवकाचा 2) कार्यवाहीपणा 3) खोतमजरीचे

असंबंधित स्वल्प 4) दिन समाप्तीक वर 5) खोतमजरीचे हंगामी स्वल्प
 6) वाढती महसूल किंवा किंमत वाढ 7) खोतमजरीचे हंगामी स्वल्प
 मिळणाऱ्या खोतमजरीचा अभाव 8) जमिनीचे नुकतीकरण
 9) ग्रामीण उद्योगाचा अभाव

किंवा - ग्रामीण विकासासाठी ज्या उद्योगांचे वर्णन करा - १४ गुण (2)

- ३) पशुसंवर्धन व दुग्ध व्यवसाय (२) कुक्कुट पालन व्यवसाय
- ४) शेकी व मेशी पालन (४) बेरीस उद्योग - ५) मधुमाक्षिका पालन
- ६) वराहपालन व्यवसाय (७) इमुपालन - किमान ७ व्यवसाय $\times 2 = १४$

३. ग्रामीण भागातील शिक्षणाच्या विविध समस्या सोडवून उपाय सुचवा - १४ गुण

समस्या - ७ गुण + उपाय ७ गुण = १४

- १) शैक्षणिक ताली (२) शैक्षणिक वातावरणाचा अभाव (३) शालेय मुलांची अनुत्प्रेरणा (४) शिक्षकांची शालेय कार्ये
- (५) निष्क्रिय ग्राम शिक्षण समिती (६) शालेय पोषण आहारनाम तुटी
- (७) शिक्षक लेव्ह नियुक्ती

उपाय - (१) ग्रामशिक्षण समितीचे संस्थापक (२) शिक्षकांची शालेय कार्ये

- कामे वेळ करणे (३) शालेय वातावरण व सुसज्ज साधनांचा पुरवठा
- (४) तांत्रिक प्रशिक्षण (५) शिक्षण सेवक संकल्पनेला पूर्ण विरोध
- (६) शिक्षकांचे नियमित प्रशिक्षण (७) आयाथुनिक सुविधा

वहानुक्त व वयोगटाचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व - १४ गुण

किमान - ७ मुद्दे $\times 2 = १४$ गुण

- १) शहरी व ग्रामीण वेवसाय-वेवसाय (२) बाजारपेठांचा विकास
- ३) शिक्षण विकासाचा पोषक (४) आरोग्य विकासाचा पोषक
- ५) स्वयंसेवक महिलांची उपलब्धता (६) बाजार भावाची गरिबी
- ७) स्वयंसेवक (८) जगाच्या महिलांची उपलब्धता

४. नैसर्गिक साधन कंपनीची संकल्पना आणि महत्त्व सांगणे

संकल्पना - ४ गुण + महत्त्व १० गुण

कोणतीही एक उदाहरण व स्वीकारणे -

प्रत्येक नैसर्गिक साधन कंपनीचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व

किमान - ५ नैसर्गिक साधन कंपनी $\times 2 = १०$

- १) जमीन २) पाणी ३) हवामान ४) वनसंपदा ५) पशुसंपदा
- ६) सागरी कंपनी ७) उर्जा

ग्रामीण विनयपुरवठ्याची वेष्टिचे चरित्र यांची चर्चा करा.

विनयपुरवठ्याची वेष्टिचे ७ गुण + चरित्र ७ गुण = १४

ग्रामीण विनयपुरवठा - उत्पादन व अनुत्पादन

- उत्पादन - (६) अस्थिमुक्त (२) मध्यममुक्त (३) दिव्यमुक्त
- अनुत्पादन कार्य (६) संनसमाहृत (२) लवण कार्य (३) आजारपण

श्रीमि विमि पुरवठरररररररर -

विमि संरररररररररर विमि पुरवठर

- अ) रररररर
- ब) रररररर/ररररर
- क) नरररररर

संरररररररररर विमि पुरवठर

- अ) रररररर
- ब) रररररर ररर
- क) रररररर ररर
- ड) रररररर ररररर ररर
- इ) ररररर ररर ररररर ररर

५ कुररररररर ररररर रररर रररर - रररररर ररररर $\times 2 = 98$

अ) रररररर रररररर - ररररर - संररररर - ररररर ररररर रररररररर संरररररर - ररररर - ररररर - ररररर ररररर रररररररररर - ररररर अरररररर - ररररररररर रररर - ररररररररररररररर - ररररर र. ररररररर रररर ररररररर ररर

ब) रररररर ररररररररर ररररररररर - ररररर

१) ररररररर ररररर रररर २) ररररररर रररर ३) रररररररररररररर रररर ४) ररररर ररररररररर ररररररररर ५) ररररररर ररररररररररररररर ६) ररररररररररर ७) ररररर ररररर

क) रररररर ररररररररर ररररर रररररर - ररररर

१) रररररररर ररररररररर ररर २) रररररररर ररर ३) रररररररर ररर ४) रररररररररररररर ररर

ड) ररररर ररररर ररर - ररररर

ररररर रररररर रररररर - ररररर - रररररररररररररर ररररर रररररररररररररर - ररररर रररररर. ररररर ररररररर ररररर. अरररररर ररर